

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2

21st CENTURY STRATEGIC LEADERSHIP AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE
IMPLEMENTATION OF SCHOOL UNDER PATHUM THANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 1 AND AREA 2

เกศรา สิทธิแก้ว¹ ปริยญา มีสุข¹ และเพลินตา กะลัมพากร¹
Ketsara sidtikeaw¹ Parinya Meesuk¹ and Plorntha kalumpakorn¹

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.781 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) level of school administrators' 21st Century Strategic Leadership of school under Pathum Thani Primary Education Service Area 1 and area 2. 2) Level of internal quality assurance implementation of school under Pathum Thani Primary Education Service Area 1 and area 2. 3) Correlation coefficient between

21st Century Strategic Leadership and internal quality assurance implementation of school under Pathum Thani Primary Education Service Area 1 and area 2. Research samples was 160 administrators and teachers. Data collected by 5-rating scale questionnaire and analyzed by frequency, percent, mean, S.D. and Pearson product moment correlation.

The research results as follow: 1) Level of school administrators' 21st Century Strategic Leadership was found in high level. 2) Level of internal quality assurance implementation of school under Pathum Thani Primary Education Service Area 1 and area 2 was found in high level. 3) High level positive relationship ($r=.781$, $p<.01$) between 21st Century Strategic Leadership and internal quality assurance implementation of school under Pathum Thani Primary Education Service Area 1 and area 2

คำสำคัญ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2

Keywords

21st Century Strategic Leadership, Internal Quality Assurance Implementation of School, Pathum Thani Primary Education Service Area 1 and Area 2

ความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 43 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติให้สอดคล้องกันในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 ระบุถึงหลักการและแนวทางการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 48 กำหนดทิศทางไว้ชัดเจนว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อพร้อมรับการประกันคุณภาพภายนอก จะเห็นได้ว่ากฎหมายหลักทั้ง 2 ฉบับให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาค่อนข้างมากทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการลงทุนทางการศึกษาที่รัฐให้ความสำคัญนั้น ได้เป็นไปอย่างมีคุณภาพส่งผลประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและสังคมอย่างสูงสุด (จำรัส นองมาก, 2544) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่าถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้วการศึกษาจะมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพตลอดเวลา ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านเกณฑ์การประเมินรอบที่ 3 ปี พ.ศ. 2554-2558 โดยการ

ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่ 4 ในปี พ.ศ. 2559-2563

สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มองเห็นถึงภาพความสำเร็จหรือเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะพัฒนานำความสำเร็จไปสู่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถรอบด้านสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือและร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความคิดเชิงปฏิวัติเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่และมีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่ชัดเจนในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้และมีบริหารงานภายในสถานศึกษาบนหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการปกครองที่มีความเสมอภาคมีความสุขในการทำงาน ซึ่งรูปแบบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) จึงเป็นรูปแบบของผู้บริหารสถานศึกษาชนิดที่นำความสำเร็จก้าวหน้าขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ผู้นำแสดงถึงการกำหนดทิศทางและการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่สมาชิกที่เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้นทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่ม จูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดความร่วมมือในการพัฒนาตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้และจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดพลังร่วมในการพัฒนาปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ดีขึ้นเพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 (ศิริเพ็ญ สุกุลสิทธิ์, 2556; กัลยรัตน์ เมืองสง, 2550) ตามแนวคิดของคูบริน (Dubrin, 1998) กล่าวว่า ผู้นำระดับสูงหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องมีองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้ความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ด้านความสามารถในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคตได้ 4) ด้านการมีความคิดเชิงปฏิวัติ และ 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

ดังนั้นสถานศึกษาควรมีผู้บริหารที่มีความเหมาะสมทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะในการคิดและแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งผู้บริหารนั้นมีความสัมพันธ์กับสถานศึกษายิ่งในการพัฒนาขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน ควรบริหารงานโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม การบริหารงานเชิงกลยุทธ์มีแบบแผนชัดเจน มีการบูรณาการในการทำงานที่รวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกรูปแบบเพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ ทำให้มีคุณภาพในการบริหารงานและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น รูปแบบการบริหารงานทำให้เกิดประสิทธิผลที่ดีนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ อนงค์ อาจจงทองและปริญญา มีสุข (2558) จากการศึกษาที่มีสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งรูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะสามารถช่วยพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายหรือพันธกิจของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของไอร์แลนด์ ฮิตท์ และฮอตคิสสัน (Hitt, Ireland, and Hoskisson, 2007) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ควรมีองค์ประกอบที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษาให้ถึงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ มีการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาและยึดมั่นหลักคุณธรรมในการบริหารงาน เช่นเดียวกับ ฟอย (Ford, 1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ควรมีวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและการบริหารงานแสดงถึงความสัมพันธ์ว่า

สถานศึกษานั้นต้องพึงผู้บริหารในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ได้มาตรฐาน จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แผนการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการประเมินทั้งภายนอกและภายใน และเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมลงสู่การปฏิบัติงานและการบริหารงานภายในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในจำนวน 2,638 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*power 3.1.9.2 ด้วยขนาดอิทธิพล 0.10 โอกาสของความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบเท่ากับ 0.99 จำนวนตัวแปรทำนาย 4 ตัว คำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมได้เท่ากับ 160 ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 และ เขต 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดย ศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเป็นแบบ

ตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อพัฒนาแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาและขอบเขตการวิจัยดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้ ดร.อนันต์ เตียวต้อย ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม และ ดร.ธัญญภรณ์ เล่าหะเพ็ญแสง อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ ดร.สมชาย สังข์สี ผู้อำนวยการโรงเรียนรวมราษฎร์สามัคคี ร่วมกับ ดร.เพลินตา กะลัมพากร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชัยมงคลาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ปทุมธานี เขต 2 ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปโดยข้อคำถามตอนใดมีความเที่ยงต่ำกว่า 0.05 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out) จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 32 ข้อ ข้อคำถามเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 ข้อ

การนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีความเที่ยง (Reliability) ของข้อคำถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 และข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เท่ากับ 0.89 และ 0.93 ตามลำดับ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา-ปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แบบสอบถามจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2

พบว่าตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 33 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมา มีอายุ 37 ปีและ 59 ปีคิดเป็นร้อยละ 7.50 มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ส่วนใหญ่ มีวิทยฐานะเป็นครูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา เป็น ครูชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.50

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามรายด้านและในภาพรวม (n=160)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านการกำหนดทิศทางการศึกษาเชิงกลยุทธ์	4.20	0.57	มาก
ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ	4.12	0.63	มาก
ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร	4.03	0.52	มาก
ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล	4.20	0.45	มาก
เฉลี่ยรวม	4.14	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.48 พิจารณาตามรายด้าน พบว่า การกำหนดทิศทางการศึกษาเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 และการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เช่นกัน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 ซึ่งทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันแต่ต่างกันที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้เรียงตามอันดับไว้ รองลงมาการคิดเชิงปฏิบัติ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 และการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.52

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาจำแนกตามรายด้านและในภาพรวม (n=160)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.20	0.51	มาก
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.18	0.51	มาก
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.15	0.48	มาก
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.14	0.53	มาก
ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.13	0.54	มาก
ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา	4.24	0.57	มาก
ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.30	0.58	มาก
ด้วยการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.21	0.59	มาก
เฉลี่ยรวม	4.19	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 พิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 รองลงมาคือ การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 และด้านที่น้อยที่สุดคือ การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 (n=160)

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	XX	YY
การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X1)														
การคิดเชิงปฏิบัติ (X2)	.789**													
การบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X3)	.618**	.690**												
การปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล (X4)	.643**	.703**	.766**											
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y1)	.760**	.529**	.590**	.478**										
การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y2)	.599**	.386*	.512**	.414**	.804**									
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (Y3)	.723**	.698**	.604**	.584**	.730**	.689**								
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (Y4)	.633**	.540**	.512**	.342*	.729**	.663**	.741**							
การจัดมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y5)	.548**	.536**	.615**	.395*	.626**	.634**	.595**	.700**						
การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา (Y6)	.589**	.570**	.589**	.426**	.675**	.601**	.491**	.669**	.679**					
การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (Y7)	.721**	.575**	.565**	.509**	.728**	.642**	.697**	.664**	.589**	.675**				
การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Y8)	.806**	.764**	.578**	.548**	.713**	.543**	.680**	.626**	.552**	.654**	.718**			
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 (XX)	.876**	.916**	.864**	.866**	.673**	.542**	.747**	.586**	.600**	.624**	.678**	.777**		
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (YY)	.803**	.688**	.681**	.552**	.893**	.826**	.832**	.860**	.801**	.817**	.856**	.823**	.781**	

** P = 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.781$)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 มีค่าระหว่าง 0.342-0.860 ทุกคู่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด โดยแบ่งเป็นคู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ และคู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 29 คู่

คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 (X) การดำเนินงานประกันคุณภาพ (Y) เรียงลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องกับการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อย่างต่อเนื่องกับการคิดเชิงปฏิบัติ และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากับการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ซึ่งทั้ง 3 คู่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ($r=0.80$ 0.764 0.760) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษากับการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.342$)

อภิปรายผล

1. จากการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $S.D=0.48$) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพองค์ประกอบที่สำคัญ หลักการจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ การปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์การให้สมดุล การคิดเชิงปฏิบัติ และการบริหารทรัพยากรภายในองค์การในการบริหารงานภายในสถานศึกษา จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถกำหนดทิศทางการบริหารงานตามนโยบายการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนแผนการบริหารได้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการบริหารแบบใหม่ที่สุดสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการคิดเชิงรุกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อผู้นำทุกระดับ และมีทักษะภาวะผู้นำและคุณลักษณะ (มันทนา กองเงิน, 2554; สุพรรณ ประศรี, 2555) ที่ได้กล่าวไว้ในงานวิจัย

2. จากการวิจัยพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, $S.D=0.45$) แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกิดจากการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สุพรรณ ประศรี, 2555) เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายได้สถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (พิเชษฐ์ วายูวรรณ, 2550) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการศึกษาขึ้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมหมวดที่ 6 เรื่องมาตรฐานและ

การประกันคุณภาพการศึกษามาตรา 47 ที่ทำให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ กระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นอาศัยการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน ลำดับการทำงานซึ่งสามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาในส่วนที่ยังขาดการพัฒนาเพื่อนำมาปรับปรุงในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3. จากการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.781$) ซึ่งไปตามสมมติฐานการวิจัยว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันในทางบวกที่ระดับสูง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องกับการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.806$) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องกับการคิดเชิงปฏิบัติมีความสัมพันธ์ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.764$) และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากับการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.760$) สอดคล้องกับ (สุพรรณ ประศรี, 2555) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายองค์ประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูงและด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ได้ รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ด้านมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และด้านการมีความคิดความเข้าใจในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 แต่ละด้านนั้นมีความสัมพันธ์กันในระดับมากและมีด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อย ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพให้สูงขึ้นเพื่อให้ผ่านการรับรองคุณภาพให้มีมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอน

2. จากการวิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อได้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นรูปแบบที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีภาวะผู้นำที่มีความร่วมสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน สามารถนำรูปแบบจากผลงานวิจัยไปใช้ในการบริหารงานและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สูงขึ้น ทำให้สถานศึกษานั้นมีการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่เต็มความสามารถโดยการร่วมมือของบุคลากรทุกคนเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ดำเนินไปถึงเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.
- มันทนา กองเงิน. (2554). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษานครปฐม เขต 1.
วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิเชษฐ์ วายูวรรณ. (2550). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริเพ็ญ สกุลวลีธร. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุพรรณ ประศรี. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อนงค์ อัจจงทอง และปริญญา มีสุข. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.
วารสารวิจัยและพัฒनावไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10(2), 153-163.
- Dubrin, A.J. (1998). *Leadership: Research Finding, and skills*. Boston: Houghton Ford,
M.R. (1999). *Perceptions of superintendents on leadership skills and traits
of school leader for the twenty-first century*. Dissertation Abstract online
pub num AAT 9924255.
- Hitt, M.A, Ireland, R.D. & Hoskisson, R. (2007) E. *Management of strategy:
Concepts and Cases*. China: Thomson South-Wettern,